

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 530/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **SKI – GRÚNIKY s. r. o.**, Oravská Polhora 952, zastúpenej Advokátska kancelária AK – AK, s. r. o., Na Revíne 10209/37, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 42Cob/32/2024-2844 z 28. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť.

2. Z podanej ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplynulo, že sťažovateľka ako žalovaná podala v rámci konania o vypratanie nehnuteľností vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 56Cb/55/2023 návrh na vydanie neodkladného opatrenia proti žalobcovi Urbár Námestovo, pozemkové spoločenstvo. Okresný súd uznesením č. k. 56Cb/55/2023-1791 z 15. januára 2024 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalobcovi viacero povinností spočívajúcich najmä v strpení prevádzky lyžiarskeho strediska sťažovateľkou vo vymedzenom období.

3. Nariadené neodkladné opatrenie napadol odvolaním žalobca. Sťažovateľka vo vyjadrení k odvolaniu okrem iného namietla, že bolo podané oneskorene. Právny zástupca žalobcu ešte pred doručením uznesenia na základe fikcie doručenia oznámil konajúcemu súdu ukončenie právneho zastúpenia, avšak bolo zrejmé, že sa pred ukončením právneho zastúpenia oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia, hoci ho formálne neprevzal v elektronickom súdnom spise. Aj sťažovateľka doručovala uznesenie okresného súdu žalobcovi v listinnej podobe osobne. Žalobca napriek tomu zablokoval lyžiarske stredisko, podľa sťažovateľky odvolanie plnej moci

žalobcom bolo obštrukciou s cieľom oddialiť vykonateľnosť nariadeného neodkladného opatrenia, pretože o jeho obsahu mali vedomosť žalobca, ako aj jeho právny zástupca.

4. Po oznámení odvolania plnej moci právnomu zástupcovi žalobcu bolo uznesenie okresného súdu žalobcovi opätovne doručované.

5. Napadnutým uznesením krajského súdu bolo uznesenie súdu prvej inštancie potvrdené. K námietke sťažovateľky o obštrukčnom konaní žalobcu pri odvolávaní plnej moci jeho právnomu zástupcovi krajský súd uviedol, že okresný súd zistil, že ku dňu uplynutia fikcie doručenia 31. januára 2024 už došlo k ukončeniu zastupovania žalobcu jeho právnym zástupcom, ako to vyplýva z oznámenia právneho zástupcu z 26. januára 2024 (č. I. 1802), preto postupovala zákonná sudkyňa správne, ak vyhodnotila doručenie ako neúčinné a okresný súd uznesenie opätovne doručoval žalobcovi. Neodkladné opatrenie bolo účinne doručené žalobcovi 17. februára 2024. Odvolanie podané žalobcom 1. marca 2024 bolo preto podané včas.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka opakuje svoju argumentáciu týkajúcu sa účinnosti doručenia uznesenia okresného súdu. Domnieva sa, že krajský súd sa s touto jej námietkou nevysporiadal riadne, nerešpektoval závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp zn. 4Obdo/34/2022, nevyjadril sa k námietke neplatnosti odvolania plnej moci žalobcom, ktorá mala spočívať v tom, že prejav vôle žalobcu neobsahuje adresnú vôľu smerujúcu k zániku splnomocnenia, išlo o prejav neurčitý a nezrozumiteľný, preto odvolanie plnej moci bolo neplatné. V skutočnosti išlo o obštrukciu zo strany žalobcu, jeho právny zástupca ho naďalej zastupuje aj v iných konaniach. Uznesenie krajského súdu je nepredvídateľné a nepresvedčivé.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je tvrdené porušenie jej práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) v dôsledku vydania napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré je podľa jej názoru nedostatočne odôvodnené a nepresvedčivé, pretože neodpovedá na jej argumenty týkajúce sa včasnosti podania odvolania žalobcom.

8. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného a zabezpečovacieho opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením alebo zabezpečovacím opatrením, veľmi zdržanlivo, a to nielen preto, lebo nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, lebo ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (m. m. IV. ÚS 82/09). Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných a zabezpečovacích opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (II. ÚS 65/2021, IV. ÚS 282/2019, IV. ÚS 330/2020).

9. Výnimočnosť zasahovania ústavného súdu do rozhodnutí o neodkladných opatreniach (predtým o predbežných opatreniach) neznamená, že tieto sú úplne mimo rámca ústavnoprávneho prieskumu ústavným súdom. Ak všeobecný súd ponechá bez povšimnutia niektorú z kľúčových otázok prípadu alebo sa ako odvolací súd bez riadneho zdôvodnenia odkloní od právnych či skutkových záverov súdu prvej inštancie, jeho postup vykazuje známky arbitrárnosti a svojvôle (I. ÚS 191/2019).

10. Z pohľadu ústavného súdu krajský súd vysvetlil, že uznesenie okresného súdu bolo právnomu zástupcovi žalobcu doručené na základe fikcie doručenia až 31. januára 2024, teda až po tom, ako právny zástupca žalobcu oznámil ukončenie zastupovania žalobcu v predmetnom konaní (26. januára 2024). Okresný súd následne vyhodnotil toto doručenie ako neúčinné a uznesenie opätovne doručoval priamo žalobcovi. Odvolací súd dodal, že nie je jeho úlohou skúmať motiváciu strany konania, pre ktorú sa rozhodla ukončiť právne zastúpenie.

11. Zákonné pravidlá doručovania slúžia na ochranu procesných práv sporových strán, ktoré musia mať pri výkone svojich práv a povinností, a to aj procesnej povahy, istotu o obsahu doručovaného rozhodnutia. Pri posudzovaní, či v konkrétnom prípade došlo k riadnemu (účinnému) doručeniu, je nevyhnutné uplatňovať materiálny prístup, pre ktorý je podstatné to, či sa adresát mohol s obsahom doručovanej písomnosti zoznámiť a či tak bolo zachované jeho právo na súdnu ochranu (porovnaj nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 1577/16 z 11. júla 2017, bod 14 a sp. zn. III. ÚS 3851/18 z 9. apríla 2019, bod 14, resp. nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 266/2023).

12. Z pohľadu ústavného súdu je v prvom rade úlohou súdu zabezpečiť účinné doručovanie listín v súlade s Civilným sporovým poriadkom. Je zrejmé, že do času, kým právny zástupca žalobcu neoznámil súdu ukončenie právneho zastúpenia, mu nebolo dotknuté uznesenie účinne doručené spôsobmi, ktoré predpokladá Civilný sporový poriadok. Okresný súd sa pri hodnotení účinnosti doručenia nemôže spoliehať na tvrdenia strán o tom, že doručovanie realizovali samy medzi sebou, resp. či sa právny zástupca oboznámil s rozhodnutím alebo nie, bez toho, aby formálne potvrdil jeho prevzatie. To by viedlo k vytvoreniu nežiaduceho stavu týkajúceho sa právnej istoty strán, kedy im začne plynúť lehota na podanie opravného prostriedku, resp. kedy nastanú účinky doručovaného rozhodnutia. V tomto prípade sa sťažovateľkou tvrdená účinnosť doručenia odvíja len od jej tvrdení, pričom je stranou sporu, ktorej záujmy sú v rozpore so záujmami žalobcu.

13. K odkazu na uznesenie najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 4Obdo/34/2022 ústavný súd uvádza, že v tejto veci bol rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním žalovanej doručovaný právnomu zástupcovi žalovanej na základe splnomocnenia predloženého súdu 24. septembra 2018. Uvedená advokátska kancelária rozsudok odvolacieho súdu doručovaný elektronicke do elektronickej schránky advokátskej kancelárie prevzala 31. marca 2020. Doručovanie rozsudku odvolacieho súdu sa vykonávalo v čase, keď súdu ešte nebolo doručené oznámenie o ukončení právneho zastupovania zo 16. septembra 2020, ktoré bolo súdu doručené až 17. septembra 2020.

14. V už uvedenom prípade k ukončeniu právneho zastúpenia došlo až po účinnom doručení rozsudku odvolacieho súdu, čo nie je prípad sťažovateľky, pretože v jej prípade k ukončeniu právneho zastúpenia žalobcu došlo ešte pred účinným doručením uznesenia okresného súdu. Uvedený prístup zodpovedá aj dikcii § 92 ods. 3 Civilného sporového poriadku (Odvolanie splnomocnenia stranou alebo výpoveď splnomocnenia zástupcom sú voči súdu účinné dňom, keď ich strana alebo zástupca súdu oznámili.) Nemožno preto akceptovať, aby k účinnému doručeniu došlo až po oznámení odvolania právneho zastúpenia súdu, pretože oznámením ukončenia právneho

zastúpenia súdu predmetný zástupca už z pohľadu súdu nie je zástupcom sporovej strany, akceptovaním prístupu sťažovateľky by účinky doručenia mali nastať už vo vzťahu k odvolanému zástupcovi.

15. K argumentácii o neplatnosti odvolania plnej moci z dôvodu neurčitosti, resp. nezrozumiteľnosti ústavný súd cituje názor odbornej literatúry: „Civilný sporový poriadok nevyžaduje, aby bolo súdu odvolanie alebo výpoveď splnomocnenia preukázaná. Na vznik právnych účinkov v zmysle § 92 ods. 3 CSP postačuje oznámenie ako procesné podanie strany alebo jej zástupcu. Súd z tohto oznámenia vychádza a nie je oprávnený skúmať, či skutočne došlo k zániku splnomocnenia alebo dohody o zastúpení, ktorou sa splnomocnenec zaviazal stranu v spore zastupovať.“ (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok*. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 354, marg. č. 8.). Je teda zodpovednosťou sporovej strany, resp. jej právneho zástupcu oznámiť ukončenie právneho zastúpenia, pričom prípadná neplatnosť ukončenia právneho zastúpenia je v prvom rade vecou medzi splnomocnencom a splnomocniteľom.

16. Ďalej sťažovateľka uvádza, že šlo o obštrukciu žalobcu s cieľom oddialiť vykonateľnosť nariadeného neodkladného opatrenia. Ústavný súd rozumie tejto výhrade, avšak na druhej strane je právom sporovej strany vybrať si zástupcu na zastupovanie a rovnako je jej právom rozhodnúť o ukončení jeho zastupovania. Skúmanie motivácie sporovej strany pri realizácii tohto úkonu nemožno vylúčiť, ak by toto správanie malo opakujúci sa charakter, resp. by spôsobovalo opakované prekážky v riadnom vedení konania. V tomto prípade ale bolo opakované doručovanie účinné, preto nemožno stranu sporu za realizáciu jej procesných oprávnení bez ďalšieho sankcionovať.

17. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že napadnuté uznesenie nevykazuje známky nedostatočného odôvodnenia a ani zjavného procesného excesu, preto tu nebola identifikovaná možnosť konštatovať porušenie základného práva sťažovateľky na spravodlivý proces.

18. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

19. Na základe uvedeného ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom sťažovateľkou označených základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

20. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2024

Libor Duľa
predseda senátu